

Små- och medelstora företags möjligheter att få EU-medel för digitalisering

En kartläggning av tillgängliga EU-medel och program för små- och medelstora företags digitala övergång

Innehållsförteckning

Inledning, syfte och disposition.....	3
Inledning	3
Syfte	3
Disposition	3
Kapitel 1. Strategier och policy.....	5
Region Värmlands arbete med regional utveckling och näringslivsfrågor.	5
Den digitala inre marknaden (2014–2019)	6
Sammanhållningspolitiken och små och medelstora företag.....	6
Ett Europa rustat för den digitala tidsåldern (2019–2024).....	8
Kapitel 2. EU-finansiering för den digitala övergången.....	9
COSME (EU:s program för små och medelstora företag).....	9
COSME:s Digitaliseringspilot	10
Horisont 2020 - EIC Accelerator Pilot.....	11
Horisont Europa (2021–2027)	11
Digitala Europa (2021 – 2027)	12
Inre marknadsprogrammet (2021 – 2027)	13
InvestEU (2021 – 2027).....	14
Sammanfattning.....	14
Rådgivningsfunktioner och information	16

Inledning, syfte och disposition

Inledning

”Fler och starkare företag” är ett av [Värmlandsstrategins](#) fyra prioriterade områden. Inom ramen för prioriteringen skapas förutsättningar för fler företagsamma människor i Värmland, där idéer till nya varor och tjänster förverkligas för att öka innovationskraften. För närvarande pågår arbetet med att uppdatera Värmlandsstrategin och utmaningar som kopplar an till företag och näringslivsutveckling kommer att vara centrala områden även i den [uppdaterade strategin](#).

Inom området för entreprenörskap och näringslivsutveckling arbetar [Region Värmland](#) med att samordna insatser som stödjer utvecklingen. Detta sker främst genom samarbete med aktörer inom näringslivsutveckling, kluster, nätverk och även kommunernas näringslivsfunktioner. Region Värmland arbetar med omvärldsbevakning, nätverk av aktörer och kommuner för att främja insatser som rör näringslivsutveckling. Arbetet knyter även an till [Entreprenörskapsstrategin](#) som stödjer de mål som presenteras inom området för företagande i Värmlandsstrategin. En [plattform](#) tillhandahålls även av Region Värmland där aktörer samlas i ett företagsstödande system, så att företag kan söka sig till rätt organisation och insats.

Idag är en förutsättning för ett växande och hållbart företagande att små- och medelstora företag anpassar sig efter den globala utvecklingen och den digitala övergången, vilket kommer att innebära flertalet utmaningar. Mot den bakgrunden är det av stor vikt att ta tillvara på och förvalta de ekonomiska resurser som bland annat finns inom EU-finansierade program. Små- och medelstora företag har goda förutsättningar för att delta i dessa utvecklingsprojekt och kan erhålla ekonomiskt stöd för att finansiera en digital övergång. Däremot behövs en tydlig kartläggning som visar på vilka EU-medel som är tillgängliga för små- och medelstora företag.

Syfte

Rapportens syfte är att kartlägga EU:s finansiella stöd till små- och medelstora företag med en särskild inriktning på digital utveckling. Detta för att återknyta till de prioriteringar som återfinns i Värmlandsstrategin, men även för att tydliggöra sambanden mellan EU-kommissionens prioriteringar och vilka typer av insatser som kan förväntas inom den digitala utvecklingen för små- och medelstora företag under nästa programperiod 2021 - 2027.

Mot bakgrund av att omfånget av program som erbjuder EU-stöd är relativt omfattande lämpar det sig bäst att utforma texten enligt en kartläggning. Det främjar också syftet om att tydliggöra programmets bakgrunder, inriktningar, mål och tillgänglighet för de företag som är intresserade av att ansöka om EU-finansiering.

Disposition

Rapportens disposition utgår huvudsakligen från två beståndsdelar. Inledningsvis presenteras kort det arbete som Region Värmland gör gällande näringslivsutveckling samt några av de viktigaste strategierna och policys som finns på EU-nivå med koppling till digitalisering och näringslivsutveckling. Det första kapitlet innefattar information om den tidigare EU-kommissionens prioriteringsområde ”Den digitala inre marknaden”,

Sammanhållningspolitikens tematiska mål om att göra små- och medelstora företag mer konkurrenskraftiga och den nyligen tillträdde EU-kommissionens prioriteringsområde ”Ett Europa rustat för den digitala tidsåldern”. Dessa områden ligger till grund för tidigare och framtida prioriteringar kopplat till digitalisering och små- och medelstora företag.

Rapportens andra kapitel ämnar presentera vilka möjligheter som finns till EU-finansiering för små- och medelstora företag. Kapitlet redogör för vilka typer av program som existerar samt tydliggör respektive programs inriktning. Eftersom 2019 inneburit många förändringar med Europaparlamentsval, en ny EU-kommission och att EU står inför ett skifte mellan programperioder kommer det andra kapitlet att innefatta både pågående och framtida program.

Inledningsvis presenteras EU:s program för små- och medelstora företag (COSME). Detta efterföljs av Digitaliseringspiloten, vars syfte är att tillhandahålla stöd som är specificerat för digital övergång för små och medelstora företag. Vidare presenteras EIC Accelerator Pilot, som finansierar högpotential och högriskinnovation som utvecklas av små och medelstora företag. Därefter presenteras Horisont Europa, EU:s nästa sektorsprogram för forskning och innovation, Digitala Europa, som är inriktat på att överbygga EU:s digitala investeringsklyfta och Inre Marknadsprogrammet som ska stärka den inre marknaden. Avslutningsvis presenteras InvestEU, fonden där alla instrument kopplade till lån och garantier på EU-nivå samlas, inklusive skuld- och egenkapitalinstrument för små och medelstora företag

Faktarutor med goda exempel är utplacerade genomgående i rapporten för att lyfta fram intressanta projekt och initiativ kopplat till näringslivsutveckling och projekt som sökt EU-stöd. Rapporten avslutas med en sammanfattning som summerar kartläggningen av programmen och de prioriteringar som avser både digitalisering och små- och medelstora företag. Avslutningsvis lyfter sammanfattningen även fram olika resurser som kan vara behjälpliga för de företag som står inför att ansöka om EU-medel.

Kapitel 1. Strategier och policy

Region Värmlands arbete med regional utveckling och näringslivsfrågor

Värmland har ett starkt internationellt näringsliv med många exporterande företag inom flertalet sektorer. Det är viktigt för Värmland att förnyandet av basindustrin fortsätter och att man kontinuerligt följer de nya tillväxtbranscherna. Globaliseringen bidrar till att konkurrensen om företagen och arbetstillfällena fortsätter att öka. Därför är det av stor vikt att upprätthålla ett gynnsamt företagsklimat och en ökad nationell samt internationell konkurrenskraft. Värmlandsstrategins prioriterade område [Fler och starkare företag](#) bygger på en vision om att idéer och utvecklingsresurser ska tas tillvara för att öka attraktionskraften. I sin tur skapar det fler arbetstillfällen och därigenom möjligheten för människor att bo och verka i Värmland.

Värmlandsstrategin lyfter innovationsarbetet i Värmland som nyckeln till ett starkt entreprenörskap. Insatser ska således prioriteras mot områden som skapar bättre förutsättningar för ett växande och hållbart företagande. Förutsättningarna inkluderar bland annat fungerande samarbeten, kapitalförsörjning och förnyelse, vilket knyter an till rapportens huvudämne om tillgängliga EU-medel för företagens digitala övergång.

Värmlandsstrategins prioritering ”Fler och starkare företag” presenterar olika åtgärder att sträva efter inom det strategiska området. Detta inkluderar bland annat: Medverka till att det finns riskvilligt kapital, stärka små och medelstora företags möjlighet att dela i forsknings- och utvecklingsprojekt, ta tillvara och förvalta de bland annat ekonomiska resurser som vi har tillgång till på ett smartare sätt än tidigare, påverka attityder och beteende så att människor och företag att bli mer resurseffektiva i sin konsumtion och produktion.

Greater Copenhagen EU Office

- Erbjuder vägledningsprogrammet [Copenvirk](#) för små- och medelstora företag som vill ansöka om EU-stöd.
- Söker och identifierar företag som matchar profilen med EU-program.
- [Kommuner](#) får stöd av kontoret genom programintelligens, informationsmöten och partnersök. Tematiskt indelade områden och stöd i ansökan.
- Framgång beror på rätt timing och tema. Viktigt att vara konkret i form av mervärde för kommuner genom EU-projekt.

European Entrepreneurial Region

- European Entrepreneurial Region (EER) är ett projekt som kartlägger och belönar regioner i EU som uppvisar innovativa policystrategier för entreprenörskap.
- Regioner som visar på den mest framtidsinriktade, trovärdiga och lovande planen tilldelas utmärkelsen ”Årets entreprenörsregion”.
- Utmärkelsen utformades i samarbete med EU-kommissionen med stöd från SME United, Eurochambres, Social Economy Europe och Eurada.

Den digitala inre marknaden (2014–2019)

[Strategin för en digital inre marknad](#) antogs den 6 maj 2015 och i samband med det presenterades riktade insatser som skulle genomföras innan slutet av 2017. En handlingsplan presenterades för skapandet av en digital inre marknad, ett område som betraktades som en av EU-kommissionens topprioriteringar för perioden 2014–2019. Bakgrunden utgick från att EU behövde öppna upp för den digitala revolutionen och främja möjligheter för både människor och företag. Arbets sättet skulle utgå från att utnyttja den kraft som finns i EU:s inre marknad. Strategin byggde på tre grundpelare:

1. [Bättre tillgång till digitala varor och tjänster för konsumenter och företag inom hela EU:](#) Syftet var att avskaffa gränsöverskridande hinder, underlätta billigare gränsöverskridande pakettleveranser, skydda konsumenträttigheter online och främja tillgången på innehåll online.
2. [Rätt förhållanden för att digitala nät och tjänster ska blomstra:](#) Den andra pelaren syftade till att skapa rätt förutsättningar för digitala nätverk genom hög hastighet, samt stöd till säker och pålitlig infrastruktur och tjänster.
3. [Maximerad tillväxtpotential för den digitala ekonomin i EU:](#) Området var inriktat på att hantera hinder i den europeiska dataekonomin, definiera prioriteringar för standarder och interoperabilitet samt att stödja ett inkluderande digitalt samhälle.

I maj 2017 publicerade EU-kommissionen en [halvtidsöversyn](#) av den digitala inre marknaden. Halvtidsöversynen visade på att kommissionen arbetat intensivt med strategin under 2015 – 2017. Kommissionen definierade bland annat 16 viktiga åtgärder som fokuserade till att skapa mervärde för EU samt lade under perioden fram 35 förslag på lagar och direktiv. Ett av förslagen som antogs och genomfördes var att konsumenternas roamingavgifter avskaffades under 2017.

Sammanhållningspolitiken och små och medelstora företag

Att göra små och medelstora företag mer konkurrenskraftiga är ett av de elva tematiska målen för [sammanhållningspolitiken för perioden 2014–2020](#). Andra tematiska mål, såsom forskning och innovation, informations- och kommunikationsteknik och den koldioxidsnåla ekonomin berörs av ytterligare investeringar i företag. Totalt uppskattas 20% av stödet från europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), motsvarande 57 miljarder euro, riktas till små och medelstora företag. Investeringarna ämnar stödja företag inom följande områden:

- Tillgång till investeringar genom anslag, lån, lånegarantier och riskkapital.
- Riktat stöd till företag, t.ex. kunskaper och råd, information och möjligheter till nätverkande och gränsöverskridande partnerskap.
- Förbättrad tillgång till globala marknader och internationella värdekedjor.
- Utnyttja nya tillväxtpotentialer såsom den gröna ekonomin, hållbar turism, hälsotjänster och sociala tjänster, däribland ”silvrekonomin” och kulturella och kreativa branscher.

- Investera i humankapital och i organisationer som erbjuder praktiskt inriktad yrkesutbildning.
- Skapa värdefulla kopplingar mellan forskningscenter och universitet för att främja innovation.

För att göra det enklare för små och medelstora företag att tillgå sammanhållningspolitikens medel för perioden 2014–2020 har nya förenklade och gemensamma regler och åtgärder införts. Dessa åtgärder omfattar följande områden:

- Onlinerapportering om hur medlen används.
- Tydligare regler för stödberättigande.
- Mer riktade och mindre ofta förekommande granskningar av smärre verksamheter.
- En större omfattning och förenkling av uppbyggnaden av och tillgången till finansiella instrument.

Projektexempel: Ung Digital Idé - Värmland

- EU-stöd från: ERUF
- Stödmottagare: Compare
- Beviljat belopp (SEK): 6 948 031
- Starttid/sluttid: 2014-10-01 – 2018-01-31
- Syfte: Att fler unga (16 – 35 år) ska välja att starta företag i Värmland.
- Ambition: Genomföra attitydförändringarskampanjer om företagande, lyfta fram lokala entreprenörer och sprida information om projektet där man möter målgruppen.

Projektexempel: Hållbar handelsutveckling i staden

- EU-stöd från: ERUF
- Stödmottagare: Filipstads kommun
- Beviljat belopp (SEK): 1 947 388
- Starttid/sluttid: 2016-01-01 – 2019-04-30
- Syfte: Skapa kunskapslyft inom tillväxtmöjligheter via IKT-tillämpningar i form av e-handel.
- Ambition: Driva på den regionala utvecklingen för förnyelse och långsiktighet med näringslivets medverkan.

Inför den kommande [programperioden 2021 - 2027](#) kommer sammanhållningspolitiken att fokusera på fem politiska mål. Ett av de politiska målen är ”Ett smartare EU tack vare innovation, digitalisering, ekonomisk omvandling och stöd till småföretagen”. Det politiska målet är inriktat på att bland annat förbättra innovationskapaciteten och säkra nyttan av digitaliseringen för invånare, företag och myndigheter. Även tillväxten och konkurrenskraften hos de små och medelstora företagen ska förbättras. Dessutom ska färdigheter utvecklas för smart specialisering, entreprenörskap och strukturomvandling.

Inför nästa programperiod har EU-kommissionen även föreslagit en så kallad [tematisk koncentration](#). Det innebär att EU:s rikaste medlemsländer, däribland Sverige, ska tilldela mål 1 ("Ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling") och mål 2 ("Ett grönare och koldioxidsnålare Europa genom ren och rättvis energiomställning, gröna och blå investeringar, den cirkulära ekonomin, klimatanpassning, riskförebyggande och riskhantering") 85 % av sina ERUF-medel. Av dessa 85 % ska minst 60 % viga åt mål 1, där satsningar på innovation och små och medelstora företag ingår. Inför nästa programperiod finns det fortsättningsvis en ambition om att EU-stöd ska innebära mindre byråkrati där det blir enklare att ansöka om medel och därför har kommissionen föreslagit ytterligare [förenklade regler](#).

Ett Europa rustat för den digitala tidsåldern (2019–2024)

I samband med att Ursula von der Leyen valdes till ny kommissionsordföranden i juli 2019 presenterades en programförklaring innehållandes riktlinjer och prioriteringar där "[Ett Europa rustat för den digitala tidsåldern](#)" var en av de sex övergripande ambitionerna för den nya EU-kommissionen. Världen kopplas samman genom den digitala tekniken under en enorm hastighet. Utgångspunkten för nya innovationer beskrivs som investeringar i högpresterande datorsystem, kvantdatorteknik, algoritmer, blockkedjor och nya verktyg för säker delning och användning av data. "Ett Europa rustat för den digitala tidsåldern" omfattar följande policyområden:

1. Skydd av personuppgifter.
2. Bättre tillgång till varor och tjänster på nätet för konsumenter och företag.
3. Bra förutsättningar för digitala nät och tjänster.
4. Ekonomi och samhälle: Se till att EU:s ekonomi, industri och arbetsmarknad fullt ut tar vara på digitaliseringens möjligheter.

Då den nya EU-kommissionen tillträdde den 1 december 2019 finns det i skrivande stund begränsad information om vilka förslag och strategier som kommer att presenteras inom ramen för "Ett Europa rustat för den digitala tidsåldern", men det går att följa utvecklingen på området via EU-kommissionens [hemsida](#).

Kapitel 2. EU-finansiering för den digitala övergången

EU:s program för små och medelstora företag (COSME)

[COSME](#) är EU:s program för företagens konkurrenskraft och små och medelstora företag inom perioden 2014–2020 och budgeten utgörs av 2,3 miljarder euro. EU-kommissionen vill främja företagande och förbättra företagsklimatet för små och medelstora företag för att förverkliga dess fulla potential i dagens globala ekonomi. COSME stödjer små och medelstora företag genom att:

- Förbättra tillgången till kapital.
- Stödja internationalisering och tillträde till marknader.
- Skapa en miljö som gynnar konkurrens.
- Främja ett företagsvänligt klimat.

Det främsta målet inom COSME är att förbättra små och medelstora företags tillgång till kapital, en utmaning som fortgår under hela företagets livscykel - från start, till expansion och överlåtelse. Därför har EU tagit fram fler lånemöjligheter och riskkapital för små och medelstora företag.

- Lånegarantiinstrumentet: Finansinstitut får garantier och motgarantier för att kunna ge små och medelstora företag fler lån och mer leasingfinansiering. Genom COSME förväntas mellan 220 000 och 330 000 små och medelstora företag kunna erhålla nytt kapital på ett värde mellan 13 och 21 miljarder euro.
- Egetkapitalinstrumentet för tillväxt: Riskkapital kanaliseras till riskkapitalsfonder som investerar i små och medelstora företag.

COSME ger även stöd till kluster genom kluster-specifika utlysningar och har även en inriktning på digitalt företagande där syftet är att hjälpa företag att digitalisera sin verksamhet och ta del av nya möjligheter på det digitala området, något som är av stor vikt för att skapa konkurrenskraft och tillväxt.

Projektexempel: Towards Cluster Excellency

- Mottagare/Partner: Paper Province
- EU-stöd från: COSME
- Total budget (€): 249 422
- Beviljat belopp (€): 236 950
- Starttid/sluttid: 2016-01-01 – 2017-12-31
- Syfte: Förbättra och stärka klusterhantering av deltagare för att uppnå klusterexcellens. Att kluster ska kunna erbjuda professional företagservice till deltagande företag.
- Ambition: Identifiera förbättringsgap, upplärning av klusterhantering, besök på organisationer, tillämpa bättre praktiker i klusterhantering och använda resultat för bredare implementering.

Projektexempel: Digital Industry Strategic Cluster partnership

- Mottagare/Partner: Mälardalen Industrial Technology Center
- EU-stöd från: COSME
- Total budget (€): 266 634
- Beviljat belopp (€): 199 974
- Starttid/sluttid: 2017-12-01 – 2019-11-30
- Syfte: Bygga partnerskap av ledande kluster för att skapa ”European Strategic Cluster Partnership – Going International”.
- Ambition: Ska samla 6 europeiska kluster som representerar två sektorer. Mynnar ut i en gemensam strategi för att stötta små och medelstora företag .

COSME:s Digitaliseringspilot

Den 24 oktober 2019 lanserade EU-kommissionen och European Investment Fund (EIF) [”Digitaliseringspiloten”](#) inom ramen för COSME:s lånegarantifacilitet. Det nya initiativet möjliggör för EIF att tillhandahålla stöd som är specificerat för digital övergång till små och medelstora företag. Digitalisering är en viktig faktor för konkurrenskraft men en begränsad finansieringstillgång har en negativ påverkan på möjligheter för små och medelstora företag att digitalisera sin verksamhet. Små och medelstora företags förbättrade tillgång till finansiering för en digital omvandling innebär att alla sektorer i ekonomin kan gynnas av den nya piloten.

Digitaliseringspiloten kommer att distribueras genom program som redan framgångsrikt levereras till marknaden och erbjuder stöd till digitalisering via finansiella mellanhänder, både redan deltagande och nya deltagare inom COSME. Finansieringen står tillgänglig för alla små och medelstora företag och är således oberoende av nuvarande digitaliseringsnivå.

Digitaliseringspiloten kommer att stärka effekterna av COSME:s lånegarantifacilitet när det handlar om att ge tillgång till finansiering för små och medelstora företag. 500 000 små och medelstora företag beräknas ha fått EU-stöd inom ramen för programmet, räknat från oktober 2019. Initiativet kopplar an till den digitala inre marknadsstrategin, som syftar till att öppna upp digitala möjligheter för människor och företag och stärker Europas position som världsledande inom den digitala ekonomin.

Horisont 2020 - EIC Accelerator Pilot

[EIC Accelerator Pilot](#) (EIC) är en del av pilotprojektet ”Europeiska innovationsrådet” som finansieras som en del av det nuvarande forskningsprogrammet Horisont 2020. Den förbättrade EIC-piloten grundas på erfarenheterna från den tidigare EIC-piloten som lanserades i slutet av 2017 och fungerar som en samlingsfunktion för flera EU-finansieringsinstrument: EIC Pathfinder, EIC Accelerator (före detta SME-instrument), Fast track to Innovation (FRI) och Horizon Prize.

Den nya versionen av EIC-piloten finansierar högpotential och högriskinnovation, som utvecklas av små och medelstora företag genom EIC Accelerator. Programmet beskrivs som ett sätt att få företagare att drivas framåt och ansöka om finansiering till banbrytande idéer som både främjar nya marknader och förnyar befintliga marknader. EIC Accelerator-piloten tillhandahåller enbart stöd och stöd i form av blandad finansiering, alltså en kombination av bidrag och eget kapital. EIC Accelerator Pilot erbjuder små och medelstora företag följande:

- Affärsinnovationsbidrag för genomförbarhetsbedömning: €50 000 (engångsbelopp) per projekt (70 % av projektets totala kostnad).
- Affärsinnovationsbidrag för innovationsutvecklings- och demonstrationsändamål: ett belopp i det vägledande intervallet €500 000 euro och €2,5 miljoner (70 % av projektets totala kostnad i allmänhet).
- Eget kapital på upp till 15 miljoner euro per företag (100 miljoner euro total budget för eget kapital i pilotfasen 2019–2020).
- Kostnadsfri affärscoaching för att stödja och förbättra företagets innovationskapacitet och hjälpa till att anpassa projektet till strategiska affärsbehov.
- Tillgång till ett brett utbud av andra tjänster för acceleration av företag och underlättad tillgång till riskfinansiering för att underlätta kommersiellt utnyttjande av innovationen.

Horisont Europa (2021–2027)

[Horisont Europa](#) är EU:s nästa sektorsprogram för forskning och innovation för perioden 2021–2027. Visionen grundas på ambitionen om ”en hållbar, rättvis och blomstrande framtid för människor och jorden utifrån europeiska värderingar”. Ett av målen innefattar att öka EU:s konkurrenskraft och tillväxt. Horisont Europa ska under perioden 2021–2027 se till att:

- Stärka EU:s vetenskapliga och tekniska grund samt det europeiska forskningsområdet.
- Främja EU:s innovationskapacitet, konkurrenskraft och jobbskapande.
- Ge resultat i de frågor som är viktigast för oss alla; försvara vår socioekonomiska modell och våra värderingar.

EU-kommissionen har föreslagit en budget på 100 miljarder euro för Horisont Europa vilket är en ökning jämfört med budgeten för Horisont 2020. EU-kommissionen strävar efter att Horisont Europa ska främja ett antal mervärden och fördelar för Europa, bland annat fler gränsöverskridande samarbeten, främjad spetskompetens, ökad synlighet för ledande forskning

och innovation samt möjligheter att locka de största talangerna inom forskningsvärlden till EU. Programmets preliminära struktur utgår från [tre pelare](#):

- Pelare 1, Vetenskaplig spetskompetens: har i syfte att stärka och utöka spetskompetens i den vetenskapliga basen inom EU. Inom pelaren ingår Europeiska forskningsrådet, Marie Skłodowska-Curie-åtgärder och Forskningsinfrastrukturer.
- Pelare 2, Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft: fokuserar bland annat på sex klusterområden, vilka är de tidigare samhällsliga utmaningarna. De sex klusterområdena är:
 - Digitala frågor, industri och rymden.
 - Civil säkerhet för samhället.
 - Hälsa.
 - Livsmedel, bioekonomi, naturresurser, jordbruk och miljö.
 - Kultur, kreativitet och inkluderande samhällen.
 - Klimat, energi och mobilitet.
- Pelare 3, Innovativa Europa: ska stimulera marknadsskapande genombrott och ekosystem som underlättar innovation. Inkluderar Europeiska innovationsrådet (EIC), Europeiska innovationsekosystem (EIE) och Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT).

Digitala Europa (2021 – 2027)

Digital omvandling är en stor utmaning för EU och hur väl EU lyckas med digitaliseringen kommer att ha stor påverkan på Europas framtida tillväxt. I den nästa långsiktiga EU-budgeten, som avser perioden 2021–2027, tillkommer ett nytt sektorsprogram, [Digitala Europa](#), som syftar till att bidra till att överbygga EU:s digitala investeringsklyfta. Bakgrunden till programmet beskrivs som en komplettering till strategin för den digitala inre marknaden, där ett kraftfullt investeringsprogram behövs för att den digitala omvandlingens möjligheter nyttjas fullt ut. Detta innebär större och fler investeringar i digital teknik än någonsin tidigare, med fokus på områden av allmänt intresse och förstärkning av flera pågående samarbetsprojekt tillsammans med medlemsstaterna.

Den föreslagna budgeten för Digitala Europa är på 9,2 miljarder euro och programmet ska forma och stödja den digitala omvandlingen av samhället och ekonomin i EU. Investeringarna främjar den digitala omvandlingen och programmet har fem fokusområden:

- Superdatorer.
- Artificiell intelligens.
- IT-säkerhet och förtroende.
- Avancerad digital kompetens.
- Utvidgad användning av digital teknik i hela ekonomin och samhället.

Kopplingen till små och medelstora företag återfinns främst i det sistnämnda fokusområdet ”utvidgad användning av digital teknik i hela ekonomin och samhället”. Digitala Europa

kommer också att sträva efter att offentlig förvaltning och offentliga tjänster övergår till digital teknik som är kompatibel i hela EU. Tillgången på teknik och kunskap kommer att underlätta för alla företag och särskilt för små och medelstora företag.

Inom programmet avsätts även 1,3 miljarder euro för digital omvandling inom områden av allmänt intresse och digitalisering av industrin. En av de strategiska prioriteringarna som omfattas av detta är att stödja näringslivets antagande av avancerad digital och relaterad teknik, särskilt bland små och medelstora företag.

Inre marknadsprogrammet (2021 – 2027)

Den inre marknaden är den största marknaden i världen där personer, varor, tjänster och kapital har nästan lika stor rörelsefrihet som ett enskilt land. Inom nästa programperiod 2021-2027 har EU-kommissionen föreslagit ett nytt sektorsprogram på 4 miljarder euro som ämnar stärka och skydda konsumenterna och samtidigt göra det möjligt för EU:s små och medelstora företag att växa. Syftet med programmet är att förbättra funktionen inom den [inre marknaden](#). En mer flexibel och smidig finansieringsram ska säkerställa en välfungerande inre marknad på ett mer kostnadseffektivt sätt. Programmet kommer att tillhandahålla budgetmedel till stöd för en fördjupad och mer rättvis inre marknad genom en rationaliserad och flexibel finansieringsram. Programmet kommer att stödja genomförandet av strategierna för både den inre marknaden och den digitala inre marknaden.

Kommissionen strävar efter att skapa synergieffekter mellan inre marknadsprogrammet och Horisont Europa och programmet kommer även att komplettera det stöd till små och medelstora företag och entreprenörskap som ges genom europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Vidare betraktas inre marknadsprogrammet även som ett komplement till Digitala Europa.

Målen för det nya [inre marknadsprogrammet](#) är att:

- Upprätthålla en hög livsmedelssäkerhetsnivå.
- Stärka konsumentskyddet ytterligare.
- Främja företagens konkurrenskraft, särskilt små och medelstora företag.
- Förbättra styrningen av den inre marknaden och efterlevnaden av bestämmelserna.
- Ta fram och sprida högkvalitativ statistik.
- Utveckla effektiva europeiska standarder.

EU-kommissionens ambition är att minska överlappningarna som har existerat mellan olika program och fonder i den nuvarande programperioden och därför kommer inre marknadsprogrammet att integrera flertalet program inom en ram. Dessa verksamheter omfattar: livsmedelssäkerhet, konsumentskydd, konkurrenskraft, en effektiv inre marknad, europeisk statistik och effektiva standarder. Budgeten föreslås bli 4 miljarder euro för perioden 2021-2027 för programmet. Den uppskattade fördelningen visar på att ungefär 24 % av budgeten kommer att avsättas till små och medelstora företags konkurrenskraft.

InvestEU (2021 – 2027)

Under nästa programperiod kommer alla instrument kopplade till lån och garantier på EU-nivå att samlas i den nya fonden [InvestEU](#), däribland skuld- och egenkapitalinstrument för små och medelstora företag. Lånegarantierna för små och medelstora som idag tillhandahålls av COSME kommer från och med 2021 att tillhandahållas genom delen för små och medelstora företag i InvestEU. De som erhåller finansiering genom skuld- och egenkapitalinstrument inom COSME kommer att garanteras fortsatt finansiellt stöd och en smidig övergång till InvestEU. För programperioden 2021-2027 är InvestEU inriktat på fyra områden:

- Hållbar infrastruktur.
- Forskning, innovation och digitalisering.
- Små och medelstora företag.
- Sociala investeringar och kompetens.

InvestEU-programmet är uppbyggt i följande delar:

- InvestEU-fonden: Genererar privata och offentliga investeringar genom att ställa garantier med stöd av EU-budgeten.
- InvestEU:s rådgivningscentrum: Ger tekniskt bistånd till de investeringsprojekt som söker finansiering.
- InvestEU-portalen: En databas som sammanför projekt och investerare.

Huvuddelen i InvestEU är fortsättningen på den nuvarande fonden för strategiska investeringar (European Fund for Strategic Investment, EFSI) som lanserades av EU-kommissionen under hösten 2015, och som samfinansieras av EU-budgeten och Europeiska investeringsbanken (EIB). InvestEU föreslås således bli en förlängning av EFSI under åren 2021 – 2027. Finansieringen till InvestEU består liksom EFSI av samfinansiering från EU-budgeten och EIB.

Enterprise Europe Network

- [Enterprise Europe Network](#) (EEN) är ett affärsnätverk som ger stöd och service till små och medelstora företag.
- Det främsta syftet är att främja internationaliseringen för att öka tillväxt och utveckling av företagen.
- Nätverket består av ungefär 600 organisationer i ett 60-tal länder.
- Tillväxtverket är huvudfinansiär i Sverige och koordinerar den nationella verksamheten.
- 13 nationella och regionala näringslivsorganisationer står bakom nätverket.
- ALMI i Karlstad är Värmlands lokala EEN-kontakt och det finns även ett regionalt [EEN-kontor med ansvar för Mälardalen](#) (Örebro, Västmanland, Östergötland och Värmland) som företag är välkomna att kontakta för frågor gällande internationalisering.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis har denna rapport haft som syfte att kartlägga EU:s finansiella stöd till små- och medelstora företag med inriktning på digital utveckling. Rapporten har bestått av två beståndsdelar för att visa på vilka nuvarande program som står tillgängliga för små- och medelstora företag att ansöka om EU-medel från och även vilka framtida program som kommer att ersätta eller utveckla liknande funktioner.

Faktarutor har placerats genomgående i texten för att visa på att det finns en stor bredd vad gäller projekt som erhåller EU-medel. Vidare fyller faktarutorna även funktionen av att visa på hur vissa företag och projekt arbetar för att erhålla EU-stöd.

Eftersom en ny EU-kommission tillträdde i slutet av 2019 och att vi snart går in i den nya programperioden 2021-2027, väntar många förändringar och möjligheter. Ett hållbart företagande behöver idag ta hänsyn till den globala utvecklingen och digitalisering i en allt större utsträckning. Att ta tillvara på det ekonomiska stöd som tillhandahålls genom EU-program ger små- och medelstora företag goda förutsättningar för skapa konkurrens och fler arbetstillfällen. Det finns en tydlig ambition om att förenkla det administrativa och tydligare följa upp de projekt som erhåller EU-stöd, vilket visar på att tillgänglighet och attraktivitet präglar framtidens EU-program.

Avslutningsvis finns det även anledning att framhäva de olika typer av stöd som finns för företag att tillgå vid ansökan om EU-stöd. Information, rådgivning och hjälp med att hitta samarbeten erbjuds exempelvis av funktionerna som listas nedan.

Rådgivningsfunktioner och information

Övriga rådgivningsfunktioner

[EUSMEsupport](#): Erbjuder kostnadsfri rådgivning till svenska små- och medelstora företag där ambitionen är att öka den svenska medverkan inom Horisont 2020 och Eurostars.

Tillväxtverkets kontor för [Norra Mellansverige](#):

E-post: norramellansverige@tillvaxtverket.se

Telefon: 08-681 91 00

Information

[Handbok för EU-projekt](#) (Tillväxtverket): Vägledning för projekt som söker delfinansiering inom ramen för EU-program under programperioden 2014-2020.

[EU-information](#) om tillgång till finansiering: Tillgänglig information om tillvägagångssättet för att ansöka om lån och riskkapital från EU-stödda finansieringskällor.

[Region Värmland European Office](#): Deadlinelistan uppdateras regelbundet med utlysningar från bland annat COSME.